

ZARZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA

z dnia 31 grudnia 1952 r.

w sprawie zasad rozliczeń za usługi i roboty, świadczone przez państwowe ośrodki maszynowe na rzecz rolniczych spółdzielni produkcyjnych.

Na podstawie § 27 uchwały nr 882 Prezydium Rządu z dnia 12 grudnia 1951 r. w sprawie organizacji finansowej i trybu finansowania państwowych ośrodków maszynowych (Monitor Polski Nr A-103, poz. 1503) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Wprowadza się następujące rozliczenia za usługi i roboty świadczone przez państwowe ośrodki maszynowe na rzecz rolniczych spółdzielni produkcyjnych:

- 1) rozliczenia pieniężne,
- 2) rozliczenia w naturze.

§ 2. 1. Podstawą wszelkich rozliczeń za usługi i roboty państwowych ośrodków maszynowych na rzecz rolniczych spółdzielni produkcyjnych jest faktura (rachunek), wystawiona najpóźniej 5 dnia roboczego po całkowitym lub częściowym wykonaniu usług i robót stosownie do warunków umowy.

2. Jako datę wykonania robót i usług przez państwowy ośrodek maszynowy uważa się datę podpisania przez spółdzielnię produkcyjną aktu zdawczo-odbiorczego, dotyczącego wykonanych usług lub robót.

3. Na podstawie sporządzonych co najmniej raz na 5 dni aktów zdawczo-odbiorczych za wykonane w tym czasie przez państwowy ośrodek maszynowy i przyjęte przez spółdzielnię usługi i roboty państwowy ośrodek maszynowy wystawia fakturę.

4. Faktury mogą dotyczyć:

- 1) usług i robót związanych z produkcją rolną,
- 2) innych robót i usług (np. transport).

5. Faktury za dokonane roboty i usługi, związane z produkcją rolną, zawierają należności opłacane wyłącznie środkami pieniężnymi bądź pieniężnymi i w naturze.

6. Odrębne przepisy regulują, za które usługi i roboty spółdzielnie opłacają należność państwowych ośrodków maszynowych w pieniądzu i w naturze i w jakiej wysokości. Należności za inne roboty i usługi są regulowane wyłącznie w pieniądzu.

§ 3. 1. Państwowy ośrodek maszynowy wystawia faktury:

- 1) w 3 egzemplarzach — na należności pieniężne z wyjątkiem należności za roboty wymienione w § 2 ust. 4 pkt 2, na które wystawia się faktury w 4 egzemplarzach;
- 2) w 2 egzemplarzach na należności opłacane w naturze.

2. Oryginał faktury państwowy ośrodek maszynowy doręcza spółdzielni za potwierdzeniem na kopii faktury, która pozostaje w państwowym ośrodku maszynowym, ewentualnie przesyła fakturę spółdzielni listem poleconym w terminie wyznaczonym na wystawienie faktury. W przypadku przesłania faktury listem poleconym dowód przesłania powinien być dołączony do kopii fak-

tury, pozostającej w państwowym ośrodku maszynowym. Na kopiach faktur, przeznaczonych dla właściwego oddziału Narodowego Banku Polskiego, państwowy ośrodek maszynowy odnotowuje datę i tryb przesłania oryginału faktury do spółdzielni produkcyjnej.

§ 4. Jako termin uregulowania należności przez spółdzielnię produkcyjną za usługi i roboty, świadczone przez państwowy ośrodek maszynowy a określone w § 2 ust. 4 pkt 1, przyjmuje się termin przewidziany w umowie między spółdzielnią a państwowym ośrodkiem maszynowym. Należności za usługi i roboty, określone w § 2 ust. 4 pkt 2, płatne są w pieniądzu bieżąco.

§ 5. Niedopuszczalne jest pobieranie zaliczek i przedpłat na poczet usług i robót wykonywanych przez państwowe ośrodki maszynowe na rzecz spółdzielni produkcyjnych. Nie wyłącza to jednak możliwości przedterminowego opłacenia przez spółdzielnię należności z tytułu usług i robót wykonanych przez państwowe ośrodki maszynowe.

II. Rozliczenia pieniężne.

§ 6. Rozliczenia należności pieniężnych są dokonywane w formie:

- 1) rozliczeń inkasowych — jeśli należność wynosi 250 zł lub więcej;
- 2) innych rozliczeń — jeśli należność wynosi poniżej 250 zł.

A. Rozliczenia inkasowe.

§ 7. 1. Rozliczenia inkasowe za usługi i roboty, świadczone przez państwowe ośrodki maszynowe na rzecz spółdzielni produkcyjnych, następują w formie rozliczeń akceptowych. Forma ta polega na pisemnym wyrażeniu zgody przez spółdzielnię — w postaci wyraźnego akceptu żądania zapłaty — na zapłatę należności państwowych ośrodków maszynowych, wynikających z faktur, oraz na pokrycie tych należności z jej środków.

2. Faktura powinna zawierać: numer bieżący faktury, nazwę płatnika i jego adres, rodzaj, ilość, cenę jednostkową i jakość wykonanej pracy oraz sumę należności w złotych. Ponadto faktura powinna zawierać termin zapłaty.

3. Fakturę wystawia się w zasadzie na podstawie odrębnych aktów zdawczo-odbiorczych, które powinny zawierać: nazwę i adres spółdzielni produkcyjnej, rodzaj, ilość, cenę jednostkową i jakość wykonanej pracy. Akt zdawczo-odbiorczy sporządza się w 2 egzemplarzach: jeden egzemplarz aktu zdawczo-odbiorczego pozostaje w spółdzielni produkcyjnej, drugi zaś jest podstawą do wystawienia faktury przez państwowy ośrodek maszynowy.

4. Państwowe ośrodki maszynowe wypełniają na podstawie wystawionych faktur żądanie zapłaty i składają je we właściwym dla nich oddziale Narodowego Banku Polskiego najpóźniej następnego dnia roboczego po upływie terminu przewidzianego dla wystawienia faktury.

5. Żądanie zapłaty powinno zawierać: numer bieżący, żądanie zapłaty, nazwę oddziału Narodowego Banku Polskiego, który prowadzi rachunek państwowego ośrodka maszynowego, nazwę i adres płatnika (spółdzielni produkcyjnej), oddział Banku Rolnego, datę wykonania usług i robót, datę podpisania aktu zdawczo-odbiorczego, numer i datę faktury, kwotę faktury, umowny termin

zapłaty oraz rachunek dochodów budżetowych właściwego państwowego ośrodka maszynowego w odpowiedniej klasyfikacji budżetowej budżetu centralnego.

6. Za zgodą Narodowego Banku Polskiego państwowy ośrodek maszynowy może złożyć żądanie zapłaty do inkasa po upływie 30 dni od terminu wystawienia faktury.

7. Państwowe ośrodki maszynowe dołączają do żądania zapłaty jedną kopię faktury (§ 3), którą bank płatnika (oddział Banku Rolnego) przesyła spółdzielni produkcyjnej wraz z wezwaniem do zapłaty.

§ 8. 1. Spółdzielnia produkcyjna wyraża akcept w formie pisemnej w ciągu 10 dni kalendarzowych, licząc od następnego dnia roboczego po wysłaniu jej przez bank płatnika (oddział Banku Rolnego) wezwania do zapłaty.

2. Bank płatnika za należności płatne bieżąco lub w terminach umownych obciąża rachunek spółdzielni produkcyjnej kwotą żądania zapłaty w dniu otrzymania wyraźnego akceptu lub w następnym dniu roboczym.

3. O ile bank płatnika (Bank Rolny) nie otrzyma we właściwym terminie wyraźnego akceptu należności państwowego ośrodka maszynowego, objętej żądaniem zapłaty, bank nie może obciążyć rachunku spółdzielni sumą żądania zapłaty, lecz rezerwuje — po uprzednim uzyskaniu zgody właściwego dla spółdzielni produkcyjnej prezydium powiatowej rady narodowej — odpowiednią sumę na rachunku spółdzielni, o czym bank płatnika obowiązany jest zawiadomić spółdzielnię. Na wniosek oddziału Banku Rolnego prezydium powiatowej rady narodowej obowiązane jest w ciągu 5 dni zbadać przyczyny, z powodu których spółdzielnia nie wyraziła zgody na uregulowanie należności, i zapewnić ich usunięcie. W przypadku braku środków na rachunku spółdzielni na zapłatę akceptowanego żądania zapłaty bank płatnika przechowuje żądanie zapłaty i pokrywa je z wpływów na rachunek spółdzielni w kolejności: po zobowiązaniach z tytułu płac sił najemnych, przelewach składek na ubezpieczenia społeczne oraz po należnościach budżetowych Państwa.

4. Akcept lub odmowa akceptu nie pozbawiają prawa państwowych ośrodków maszynowych i spółdzielni produkcyjnych do późniejszego wystąpienia z wzajemnymi roszczeniami.

§ 9. 1. Narodowy Bank Polski dokonuje kontroli składanych do inkasa żądań zapłaty, a przede wszystkim bada, czy:

- 1) żądanie zapłaty zostało właściwie wypełnione przez państwowy ośrodek maszynowy i podane w nim kwoty są zgodne z należnościami wynikającymi z faktur;
- 2) żądanie zapłaty oznaczone zostało datą wystawienia aktu zdawczo-odbiorczego.

2. Narodowy Bank Polski powinien odmówić przyjęcia do inkasa żądań zapłaty nie odpowiadających warunkom określonym w ust. 1.

§ 10. Za niedotrzymanie terminu zapłaty spółdzielnia produkcyjna płaci odsetki, obliczone przez Bank Rolny, na rzecz państwowych ośrodków maszynowych. Wysokość odsetek określa umowa, zawarta przez spółdzielnię z państwowym ośrodkiem maszynowym.

B. Inne rozliczenia.

§ 11. 1. Wszystkie rozliczenia za roboty i usługi państwowych ośrodków maszynowych na rzecz spółdzielni produkcyjnych do kwoty 100 zł włącznie są regulowane gotówką lub przekazami pocztowymi.

2. Wszystkie rozliczenia za roboty i usługi na kwoty od 100 zł do 250 zł są regulowane bankowymi poleceniami przelewu, przekazami pocztowymi, a w rozliczeniach miejscowych (w obrębie tej samej miejscowości) — również i gotówką.

3. Należności z tytułu reklamacji regulowane są do 250 zł zgodnie z ust. 1 i 2, powyżej zaś 250 zł — bankowymi poleceniami przelewu.

§ 12. Faktury rozliczane w trybie innych rozliczeń (§ 11) przesyłane są przez państwowy ośrodek maszynowy bezpośrednio do spółdzielni produkcyjnej.

§ 13. Za usługi i roboty nie objęte odrębnym aktem zdawczo-odbiorczym potwierdzenie wykonania robót i usług umieszcza się na fakturze, którą rozlicza się w trybie rozliczeń pieniężnych (§ 6).

III. Rozliczenia w naturze.

§ 14. 1. Akt zdawczo-odbiorczy powinien zawierać: nazwę i adres spółdzielni produkcyjnej, rodzaj, ilość, cenę jednostkową i jakość pracy, należność płatną w podstawowym zbożu z podaniem wagi i wartości. Akt zdawczo-odbiorczy sporządza się w 2 egzemplarzach: jeden egzemplarz aktu zdawczo-odbiorczego pozostaje w spółdzielni produkcyjnej, drugi zaś jest podstawą do wystawienia faktury przez państwowy ośrodek maszynowy.

2. Podpisanie przez spółdzielnię produkcyjną aktu zdawczo-odbiorczego jest równoznaczne z przyjęciem robót i usług oraz wyrażeniem zgody na cenę jednostkową, ustaloną w tym akcie za wykonane roboty i usługi.

§ 15. 1. Faktura powinna zawierać: numer bieżącej faktury, nazwę płatnika i jego adres, rodzaj, ilość, cenę jednostkową i jakość pracy z wyszczególnieniem należności płatnej w podstawowym zbożu, z podaniem wagi i ceny, pełną wysokość należności w naturze, termin zapłaty oraz rachunek dochodów budżetowych właściwego państwowego ośrodka maszynowego w odpowiedniej klasyfikacji budżetowej budżetu centralnego.

2. Fakturę sporządza się w dwóch egzemplarzach, z których oryginał przeznaczony jest dla spółdzielni produkcyjnej, a kopia pozostaje w aktach państwowego ośrodka maszynowego.

3. Spółdzielnia produkcyjna obowiązana jest w ciągu 10 dni od daty otrzymania faktury zbadać prawidłowość jej wystawienia i w razie stwierdzenia omyłek — zgłosić reklamację do właściwego państwowego ośrodka maszynowego.

4. Przesłana spółdzielni produkcyjnej faktura stanowi żądanie zapłaty.

§ 16. 1. Punkt skupu (gminna spółdzielnia, oddziały powiatowe okręgowych zakładów zbożowych „Polskie Zakłady Zbożowe”) sprawdza ilość dostarczonego przez spółdzielnię produkcyjną zboża z otrzymanymi z państwowego ośrodka maszynowego wykazami należności płatnych w naturze (§ 19), następnie w ciągu 3 dni roboczych po przyjęciu zboża od spółdzielni przekazuje obliczoną należność pieniężną przy pomocy polecenia przelewu ze swego rachunku bankowego na rachunek dochodów budżetowych właściwego państwowego ośrodka maszynowego,

wego, w odpowiedniej klasyfikacji budżetowej budżetu centralnego. Odpis pokwitowania wystawionego przez punkt skupu na zboże, dostarczone przez spółdzielnię produkcyjną, punkt przesyła do właściwego państwowego ośrodka maszynowego.

2. Oddział banku właściwy dla punktu skupu wykonuje polecenie przelewu niezależnie od stanu rachunku rozliczeniowego danej placówki skupu, udzielając jednostce skupującej w razie potrzeby odpowiedniego kredytu.

§ 17. 1. Spółdzielnia produkcyjna dostarcza zboże w pierwszym rzędzie z tytułu obowiązkowych dostaw, a dopiero po ich wypełnieniu na spłatę należności państwowych ośrodków maszynowych, przy czym zboża dostarczonego z tytułu należności państwowych ośrodków maszynowych nie zalicza się do obowiązkowych dostaw.

2. Spłaty należności w naturze spółdzielnia produkcyjna dokonuje przez dostarczenie do punktu skupu zboża w terminach uzgodnionych z pełnomocnikiem powiatowym Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji, nie później jednak niż w terminie przewidzianym w umowie między spółdzielnią a państwowym ośrodkiem maszynowym.

§ 18. Państwowy ośrodek maszynowy sporządza i przesyła każdej spółdzielni produkcyjnej oraz właściwemu dla danej spółdzielni oddziałowi Banku Rolnego zbiorcze wykazy należności, płatne środkami pieniężnymi jak i w naturze, oddzielnie dla należności pieniężnych, oddzielnie dla należności w naturze:

- 1) do dnia 8 sierpnia — za okres od dnia 1 stycznia do dnia 31 lipca jako łączne zestawienie należności za ten okres, uwzględniając również należności za prace i usługi wykonane w roku ubiegłym, a płatne w roku bieżącym, z wyłączeniem robót wykonanych w roku bieżącym, a płatnych w roku przyszłym;
- 2) do dnia 8 każdego miesiąca — w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia — za każdy ubiegły miesiąc z tym, że zestawienie obejmuje tylko należności płatne w roku bieżącym, a narosłe w ciągu danego miesiąca;
- 3) do dnia 8 stycznia — łączne zestawienie należności, obejmujące należności za usługi i roboty wykonane w roku ubiegłym, a płatne w roku bieżącym.

§ 19. Państwowy ośrodek maszynowy sporządza do dnia 10 każdego miesiąca za miesiąc ubiegły w 5 egzemplarzach wykaz należności za roboty i usługi, wykonane w tym miesiącu, płatnych w naturze, oddzielnie dla poszczególnych spółdzielni produkcyjnych, zawierający:

- 1) nazwę spółdzielni;
- 2) dokładny adres spółdzielni;
- 3) ilość zboża przypadającego do dostawy oraz równowartość w złotych i przesyła:
  - a) oryginał do powiatowego pełnomocnika Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji,
  - b) pierwszą kopię do punktu skupu (gminna spółdzielnia, oddziały powiatowe okręgowych zakładów zbożowych „Polskie Zakłady Zbożowe”) wskazanego przez powiatowego pełnomocnika Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji,
  - c) drugą kopię do prezydium powiatowej rady narodowej,
  - d) trzecią kopię do oddziału Narodowego Banku Polskiego, właściwego dla państwowego ośrodka maszynowego, który na tej podstawie kontroluje

terminowe dokonanie przez punkt skupu przelewów należności dla państwowych ośrodków maszynowych,

- e) czwarta kopia pozostaje w aktach państwowego ośrodka maszynowego.

§ 20. 1. Powiatowy pełnomocnik Centralnego Urzędu Skupu i Kontraktacji sprawuje nadzór nad terminową realizacją dostaw w naturze (§ 17 ust. 2).

2. Centralny Zarząd Państwowych Ośrodków Maszynowych w porozumieniu z Centralą Rolniczą Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” i Centralnym Zarządem Zakładów Zbożowych „Polskie Zakłady Zbożowe” wyda szczegółową instrukcję o przebiegu rozliczeń za dostawy w naturze.

§ 21. Bank płatnika (Bank Rolny) przestrzega kolejności wypłat z rachunku spółdzielni produkcyjnej i współdziała w gromadzeniu środków oraz regulowaniu należności wobec państwowego ośrodka maszynowego.

IV. Nadzór prezydów powiatowych rad narodowych.

§ 22. Prezydium powiatowej rady narodowej sprawuje nadzór nad:

- 1) prawidłowym i terminowym doręczaniem przez państwowy ośrodek maszynowy spółdzielniom produkcyjnym faktur z tytułu opłat w naturze i gotówce (niezależnie od oddziału Narodowego Banku Polskiego);
- 2) terminowym dokonywaniem przez punkty skupu (gminna spółdzielnia, oddziały powiatowe okręgowych zakładów zbożowych „Polskie Zakłady Zbożowe”) przelewów na rzecz państwowych ośrodków maszynowych za dostarczone przez spółdzielnie produkcyjne należności w naturze;
- 3) terminowym i prawidłowym rozliczaniem się spółdzielni produkcyjnych z państwowymi ośrodkami maszynowymi.

V. Przepis końcowy.

§ 23. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: w z. Cz. *Domagała*